

den. Tilbage vil der altsaa, naar der er disponeret over de $1\frac{1}{4}$ Mill. Kr., være et Beløb af $\frac{3}{4}$ Mill. Kr. til Udlaan til andre Formaal. I Forbindelse hermed fremsættes der da tillige Lovforslag dels af Landbrugsministeren om Udlaan til Fremme af Fiskerierhvervet og dels af mig om Udlaan til Opførelse af Arbejderboliger. Efter Omfanget af de Laan, som i de forgangne Aar have været udredede til hele den her omhandlede Kreds af Øjemed, maa $\frac{3}{4}$ Mill. Kr. om Aaret anses for rundeligt. Men ganske vist kan der jo i de kommende Aar melde sig ny Krav, og i saa Tilfælde maa det være en Sag for Bestyrelsen af Laanefonden at afveje de forskellige Krav over for hinanden og søge paa bedste Maade at lade dem ske Ret og Fyldest. Det vil let ses, at denne Fond, som aarlig forøges ved de indvundne Renter og atter Rente af Renter, i Aarenes Løb, hvis vi lade den vedblive at virke efter Planen, vil naa en meget betydelig Størrelse. Naar vi gaa ud fra, at en Rentefod af 3 pCt. bliver det normale, hvortil der udlaanes, vil Fonden om 10 Aar være vokset til 40 Mill. Kr. Til den Tid, da de $12\frac{1}{2}$ Mill., som nu haves disponible, tillige med den 1 Mill. Kr., som indkommer aarlig, ville være brugte; vil der staa til Raadighed aarlig Rente og Afdrag af over 40 Mill. Kr. eller omtrent 1,600,000 Kr. om Aaret. Hvorvidt man da vil træffe Bestemmelse om yderligere Tilskud fra Finanserne til Fonden, bliver det Lovgivningens Sag til den Tid at tage Bestemmelse om. Men noget meget stort Tilskud vil der i alt Fald ikke behøves for at holde Udlaansvirksomheden paa samme Højde, og efter andre 10 Aars Forløb vil Fonden alene ved sine egne Renter og Rentes Rente være vokset op til mellem 50—60 Mill. Kr., og den skulde da være i Stand til at klare sig paa egen Haand. — Det er Meningen, at Fonden skal have sin Formue adskilt fra den øvrige Statsformue, og det foreslaas at stille den under en særskilt Bestyrelse paa 5 Medlemmer, som ville have at træffe Disposition over de aarlige Udlaan inden for de Regler, som for hver enkelt Laanearts Vedkommende fastsættes enten ved særlig Lov eller ved Finansloven.

Jeg nævnte før, at jeg i Forbindelse hermed ønsker at fremsætte Forslag til Lov om Laan til Opførelse af Arbejderboliger. To Gange tidligere er der her i Tinget blevet vedtaget Love vedrørende dette Emne. Den første af disse var Loven af 29. Marts 1887, som hjemlede Fi-

nansministeren Ret til at udlaane et Beløb af indtil 1 Mill. Kr. til Hjælp til Opførelse af gode og sunde Arbejderboliger; af dette Beløb er imidlertid ikke mere end 417,000 Kr. kommen til Anvendelse. Anden Gang skete det ved Loven af 26. Februar 1898, som stillede et Beløb af 2 Mill. til Disposition for Finansministeren i samme Øjemed. Dette Beløb er fuldt forbrugt, i alt Fald paa en Bagatel nær, og der er yderligere fremkommet ikke faa Andragender, som det ikke har været muligt at imødekomme. Nu vil der imidlertid gennem Laanefonden blive Penge disponible. Reglerne i det Lovforslag om Laan til Opførelse af Arbejderboliger, som jeg hermed fremsætter, ere i alt væsentligt i Overensstemmelse med de tilsvarende Regler i de to ældre Love, som jeg har nævnt.

Med Hensyn til den finansielle Virkning af hele denne Ordning skal jeg, hvad angaar det kommende Finansaar 1904—05, fremhæve, at paa den ene Side vil det, at vi lade $17\frac{1}{2}$ Mill. Kr. af Statsaktiverne udgaa af den egentlige Statsformue og henlægges til Laanefonden, medføre en Formindskelse paa Finanslovsforslagets Indtægtsside af omtrent 680,000 Kr. i Renter og Afdrag. Foruden de 11 Mill. Kr., som faas fra Statsanstalten for Livsforsikring, maa der yderligere tages $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. kontant af Kassebeholdningen, og regne vi $3\frac{1}{2}$ pCt. Rente heraf, vil dette altsaa medføre en Indtægtsnedgang paa et Par og halvtresindstyve Tusind Kroner. Indtægtssiden i det forelagte Finanslovsforslag vil saaledes formindskes med tilsammen omtrent 733,000 Kr. Men paa den anden Side vil der paa Udgiftssiden udgaa de Beløb, som paa § 27 ere opførte til Udlaan dels til Husmandslokker, dels til Hedekommuner og dels til Kommuner til Udlaan til Fiskere og Fiskeriselskaber, tilsammen 2,120,000 Kr. Resultatet bliver saaledes, at Status vil blive forbedret med et Beløb af 1,387,000 Kr., og da Finanslovsforslaget er fremlagt med et Underskud paa 1,293,000 Kr., vil der altsaa ved disse Dispositioner i Stedet for Underskud fremkomme et Overskud af omtrent 100,000 Kr. Vi ville saaledes have opnaaet Balance paa Finanslovsforslaget for det kommende Aar. Men for at ingen deraf skal lade sig forlede til at tro, at nu ere vi ude over alle Sorger, vil jeg dog føje til, at det kan jo ikke være andet, end at der, inden Finansloven vedtages, vil komme adskillige ny Udgiftsposter til, saa vi naa uden Tvivl alligevel ikke den 1. April 1904 at gaa ind i et nyt Finansaar med et Bud-